

LA SITUACIÓ POLÍTICA I LES TASQUES DEL PROLETARIAT

(Projecte de tesi política, maig-juny 1937)

Andreu Nin

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “Proyecto de tesis política. Mayo Junio 1937. La situación política y las tareas del proletariado.”, en *Por la unificación marxista*, Castellote Editor, 1978, Madrid, pp. 583-600.

I

Els esdeveniments que s’han desenvolupat a Espanya després del Congrés de constitució del POUM, celebrat a Barcelona el 29 de setembre de 1935, han confirmat que la posició fonamental del nostre partit, en afirmar que la lluita no estava plantejada entre la democràcia burgesa i el feixisme, sinó entre el feixisme i el socialisme, i en qualificar de democràtica socialista la nostra revolució, era completament justa.

L’ experiència de 1931-1935 havia demostrat àmpliament la impotència de la burgesia per a resoldre els problemes fonamentals de la revolució democràtica burgesa i la necessitat que la classe obrera es posés decididament al front del moviment d’emancipació per a realitzar la revolució democràtica i iniciar la revolució socialista. La persistència de les il·lusions democràtiques i de l’aliança orgànica amb els partits republicans, havia de menar fatalment al reforçament de les posicions reaccionàries i, en un pròxim esdevenidor, al triomf del feixisme com a única sortida d’un règim capitalista incapaç de resoldre les seues contradiccions internes dins del marc de les institucions democràtiques burgeses.

La lliçó d’Astúries, on el proletariat, en prendre decididament la direcció del moviment a l’octubre de 1934, assestà un colp mortal a la reacció, i la de Catalunya, on en els mateixos dies es palesà una vegada més la incapacitat i la inconsciència dels partits petitburgessos, no fou degudament aprofitada, com a resultat de l’absència d’un gran partit revolucionari. Els partits socialista i comunista, en compte d’aprofitar la lliçó d’Octubre impulsant l’Aliança Obrera, que tan esplèndids resultats havia donat en Astúries, i canalitzant tots els esforços en el sentit d’assegurar l’hegemonia de la classe obrera, sotmeteren novament el proletariat, a través del Front Popular, als partits republicans burgesos, fracassats estrepitosament a l’octubre i desapareguts virtualment de l’escena política.

El període que precedí immediatament les eleccions del 16 de febrer es caracteritza per la galvanització dels partits republicans, per obra i gràcia de socialistes i comunistes oficials, i per un cert renaixement de les il·lusions democràtiques entre les masses, les quals, no obstant, semblaven moure's més pel vehement desig d'obtenir l'amnistia dels presos i condemnats d'octubre que no per la confiança en els partits republicans. Aquest desig era tan unànime i el moviment tan subjugador, que al nostre partit no li quedà més remei que sumar-s'hi, però servant íntegrament la seua personalitat i independència, i exercint una crítica dura i despietada de la política republicana. Aquesta tàctica, que ens salvà de l'aïllament, ens permeté apropar-nos a grans masses, fins llavors inassequibles per a nosaltres, entre les quals difonem els nostres principis.

La gestió dels republicans d'esquerra en el poder, després del 16 de febrer, fou la confirmació absoluta de les nostres previsions. Des del primer moment, es produí un divorci profund entre el govern i el poderós impuls de les masses, que obligava a aquell a dictar el decret d'amnistia i iniciava un vast i profund moviment de vagues. Des de a baix es reclamava una actuació ràpida i enèrgica, una política de realitzacions revolucionàries i de mesures rigoroses contra la reacció, cada dia més insolent. Des de dalt, s'efectuava una política de passivitat, de contemplacions funestes; una política el lema de la qual semblava ser no variar res, no espantar ningú ni lesionar els interessos de les classes explotadores. El resultat d'aquesta política fou l'aixecament militar-feixista del 19 de juliol de 1936. El tro dels canons i el crepitjar de les metralladores aquella matinada de juliol, despertaren del seu somni els treballadors que mantenien encara il·lusions democràtiques. La victòria electoral del 16 de febrer no havia conclòs el problema plantejat al nostre país. La reacció feixista recorria a arguments més contundents que la papereta electoral. Valent-se de la situació privilegiada que el mateix govern de la República li havia concedit en mantenir-la en els llocs estratègics més importants, la immensa majoria de l'oficialitat de l'exèrcit, al servei de les classes reaccionàries, desencadenava la guerra civil.

II

L'aixecament militar-feixista provoca una formidable reacció en la classe treballadora, que es llença resolutament al combat i, malgrat la passivitat, en uns casos, i de la traïció, en altres, dels partits republicans, els representants oficials dels quals es neguen a lliurar les armes als treballadors, aixafa la insurrecció en els centres industrials més importants del país.

Aquesta intervenció resoluta dels treballadors té conseqüències polítiques immenses. Els òrgans del poder burgès queden, en realitat, desfets. Es creen comitès revolucionaris pertot arreu. L'exèrcit permanent s'enfonsa, i és reemplaçat per les milícies. Els obrers prenen possessió de les fàbriques. Els camperols s'apoderen de les terres. Convents i esglésies són destruïts pel foc

purificador de la revolució. En poques hores, o com a màxim en pocs dies, els obrers i camperols resolen, per l'acció directa revolucionària, els problemes que la burgesia republicana no ha pogut resoldre en cinc anys (és a dir, els problemes de la revolució democràtica) i inicien la revolució socialista per mitjà de l'expropiació de la burgesia.

Durant un cert període, els òrgans del poder burgès no són més que una ombra. El poder real l'exerceixen els comitès revolucionaris, que formen una atapeïda xarxa en totes les regions no ocupades pels facciosos .

No obstant, en aquest primer període l'impuls revolucionari és força més vigorós a Catalunya que no a Espanya. Catalunya va, indubtablement, al capdavant de la revolució, perquè gràcies a la influència del POUM, de la CNT i de la FAI, que no s'incorporaren al Front Popular, l'oportunisme democràtic republicà ha penetrat menys en la massa treballadora.

La insurrecció feixista, per tant, destinada principalment a ofegar el moviment obrer revolucionari, l'accelera vertiginosament, donant a la lluita de classes una violència inaudita, i plantejant clarament el problema del poder: o feixisme o socialisme. Allò que es proposava ser una contrarevolució preventiva es converteix en revolució proletària, amb totes les característiques distintives de la mateixa: relaxament del mecanisme estatal burgès, descomposició de l'exèrcit, de les forces coactives de l'estat i de les institucions judicials, armament de la classe treballadora, que ataca i vulnera el dret de propietat privada; intervenció directa dels camperols que expropien els grans terratinents, i finalment la convicció, per part de les classes explotadores, que el seu domini ha acabat.

En les primeres setmanes que segueixen al 19 de juliol, el convenciment que el passat no pot tornar, que la República democràtica està superada, és general. I l'impuls de la revolució és tan poderós que els mateixos partits de la petita burgesia proclamen la caducitat del règim capitalista i la necessitat de començar la transformació socialista de la societat espanyola.

L'única sortida immediata de la situació era coordinar l'empenta de les masses per instituir un poder vigorós, basat en els organismes sortits de les entranyes de la revolució, com a expressió directa de la voluntat de què exercien un paper predominant en la lluita contra el feixisme. Aqueix poder vigorós no podia ser un altre que un govern obrer i camperol. Aquesta posició, sostinguda pel POUM des del moment en què el caràcter de la lluita aparegué amb claredat, ensopegà amb l'oposició de tots els partits del Front Popular, i en primer lloc del Partit Comunista, i amb la indecisió de la CNT, la ideologia anarquista de la qual li impedia adonar-se de la importància fonamental i decisiva del problema del poder.

Mentre, amb l'ajuda d'una campanya tenaç i sistemàtica, anaven obrint-se pas dues concepcions de conseqüències funestes per al desenvolupament victoriós de la lluita de la classe obrera. La primera d'aquestes concepcions s'expressava en els termes: "Primer guanyar la guerra, després es farà la revolució". Segons la segona, conseqüència directa de la primera, en la guerra actual els obrers i camperols lluiten pel manteniment de la república democràtica parlamentària, i per tant hom no pot parlar de revolució proletària. Més tard, aquesta concepció tingué una derivació insospitada: la dramàtica contesa que ensagna i arruïna el país, és "una guerra per la independència nacional i la defensa de la pàtria".

El nostre partit adopta des del primer moment una actitud d'oposició decidida enfront d'aquestes concepcions contrarevolucionàries.

III

La fórmula "primer guanyar la guerra, després es farà la revolució", és fonamentalment falsa. En la contesa que es desenvolupa actualment a Espanya, guerra i revolució són, no sols dos termes inseparables, sinó sinònims. La guerra civil, estat més o menys prolongat del conflicte directe entre dues o més classes de la societat, és una de les manifestacions, la més aguda, de la lluita entre el proletariat, d'una banda, i per una altra la gran burgesia i els grans terratinents, que atemorits per l'avanç revolucionari del proletariat, intenten instituir un règim de dictadura sagnant, que consolide els seus privilegis de classe. La lluita en els fronts de batalla no és més que una prolongació de la lluita en la reraguarda. La guerra és una forma de la política. Aquesta política és la que guia la guerra en tots els casos. Els exèrcits defensen sempre els interessos d'una classe determinada. Es tracta de saber si els obrers i camperols dels fronts es baten per l'ordre burgès o per una societat socialista. Guerra i revolució són tan inseparables en el moment actual a Espanya com ho eren a França en el segle XVIII i a Rússia en 1917-1920. ¿Com podem separar la guerra de la revolució, quan la guerra no és més que la culminació violenta del procés revolucionari que s'està desenvolupant al nostre país des de l'any 1930 ençà?

En realitat, la fórmula: "primer guanyar la guerra [...]" encobreix el propòsit efectiu de frustrar la revolució. Les revolucions cal fer-les quan hi ha circumstàncies favorables per a això, i aquestes circumstàncies la història ens les ofereix excepcionalment. Si no s'aprofiten els moments de màxima tensió revolucionària, l'enemic de classe reconquista posicions i acaba per estrangular la revolució. La història del segle XIX i la més recent de la postguerra (Alemanya, Àustria, Itàlia, Xina, etc.), ens ofereix abundants exemples en aquest sentit. Ajornar la revolució per a després de guanyada la guerra, equival a deixar les mans lliures a la burgesia perquè, aprofitant-se del descens de la tensió revolucionària, vaja restablint el seu mecanisme d'opressió a fi de preparar, sistemàticament i progressiva, la restauració del règim capitalista. La

guerra (ja ho hem dit) és una forma de la política. El règim polític serveix sempre una classe determinada, de la qual n'és expressió i instrument. Mentre dure la guerra cal fer una política: al servei de qui?, de quins interessos de classe? Tota la qüestió radica aquí. I la garantia d'una victòria ràpida i segura en els fronts consisteix en una política revolucionària ferma en la reraguarda, capaç d'inspirar els combatents l'empenta i la confiança indispensables per a la lluita; capaç també d'impulsar la solidaritat revolucionària del proletariat internacional, l'única amb què podem comptar, de crear una sòlida indústria de guerra, de reconstituir sobre bases socialistes l'economia trastornada per la guerra civil, de forjar un exèrcit eficient al servei de la causa proletària, que és la de la humanitat civilitzada. L'instrument d'aquesta política revolucionària no pot ser més que un govern obrer i camperol.

IV

Com a Rússia en 1917, en tota Europa després de la guerra imperialista, l'obstacle més considerable que s'oposa a l'avanç victoriós de la revolució proletària és el reformisme, agent de la burgesia en el moviment obrer. Però es dona el cas paradoxal de què, en el nostre país, l'exponent més característic del reformisme castrador siga precisament el Partit Comunista d'Espanya, i la seua filial el Partit Socialista Unificat de Catalunya, afiliats a una internacional, la Internacional Comunista, sorgida com a conseqüència de la ruptura ideològica i orgànica amb el reformisme. Presoner de la burocràcia soviètica, que ha girat d'esquena a la revolució proletària internacional per a posar totes les seues esperances en els països "democràtics" i la Societat de Nacions, el comunisme oficial ha abandonat definitivament la política revolucionària de classe per a orientar-se cap a l'aliança amb els partits burgesos democràtics (Front Popular) i preparar psicològicament les masses per a la propera guerra mundial. D'ací la consigna: "Lluita per la independència nacional", que traduïda al llenguatge de la política internacional significa: "subjecció de l'Espanya revolucionària als interessos del bloc imperialista francobritànic", del qual forma part així mateix l'URSS. Les conseqüències nefastes d'aquesta política no han trigat a deixar-se sentir: especulant amb les dificultats de la guerra i les possibles complicacions internacionals, el reformisme, recolzat eficaçment pels representants de la burocràcia stalinista, els quals, al seu torn, han especulat amb l'ajuda prestada per l'URSS, ha assolit soscar sistemàticament les conquestes revolucionàries, preparant el terreny a la contrarevolució. La nostra eliminació del govern de la Generalitat, les temptatives de formació d'un exèrcit popular "democràtic", "neutral", la supressió de les milícies de reraguarda i la reconstitució de l'ordre públic a base del restabliment de l'antic mecanisme, la censura periodística, són les etapes més importants d'aquest procés contrarevolucionari, que continuarà inflexiblement fins al total aixafament del moviment revolucionari si la classe treballadora espanyola no es decideix a reaccionar, ràpidament i vigorosa,

reconquistant les posicions guanyades en les jornades de juliol i impulsant la revolució socialista cap avant.

En la situació present, inequívocament revolucionària, la consigna “lluita per la república democràtica parlamentària” no pot servir més que els interessos de la contrarevolució burgesa. Avui més que mai “la paraula *democràcia* no és més que una tapadora amb què es vol impedir al poble revolucionari que s’aixequi i escometa, lliurement, intrèpidament i pel seu compte, l’edificació de la nova societat” (Lenin). Com ens ha ensenyat el marxisme revolucionari, la república democràtica no és més que una forma emmascarada de la dictadura burgesa. En el període d’apogeu del capitalisme, quan aquest representava un factor progressiu, la burgesia podia permetre’s el luxe de concedir una sèrie de llibertats “democràtiques” (considerablement limitades, condicionades, pel fet de la seua dominació econòmica i política) a la classe treballadora. Avui, en l’època de l’imperialisme, “última fase del capitalisme”, la burgesia, per tal de superar les seues contradiccions internes, es veu necessitada de recórrer a la instauració de règims de dictadura brutal (feixisme), que destrueixen inclús les mesquines llibertats democràtiques. Sota aquestes circumstàncies, el món es troba davant d’un dilema fatal: o socialisme o feixisme. Els règims “democràtics” han de ser forçosament fugaços, inconsistents, amb l’agreujant que en adormir i desarmar els treballadors amb les seues il·lusions, preparen eficaçment el terreny per a la reacció feixista.

Per a justificar la seua monstruosa traïció al marxisme revolucionari, els stalinistes addueixen que la república democràtica que preconitzen serà una república democràtica diferent de les altres, una república “popular”, de la que haurà desaparegut la base material del feixisme. És a dir, que fan escandalosament a una banda la teoria marxista de l’estat com a instrument de dominació d’una classe per a caure en la utopia de l’estat democràtic “per damunt de les classes”, al servei del poble, a fi de mistificar les masses i preparar la consolidació pura i simple del règim burgès. Una república de la qual ha desaparegut la base material del feixisme, no pot ser més que una república socialista, per quant la base material del feixisme és el capitalisme.

V

L’antifeixisme en abstracte, hàbilment manejat pels reformistes (que preparen políticament i psicològica les condicions favorables per a una intervenció en la propera guerra imperialista mundial, presentada com una contesa entre els països feixistes i els països democràtics) és l’antídote de la revolució proletària, l’expressió de la política de “unitat nacional”, a la qual el marxisme ha oposat sempre la lluita de classes.

Si el dilema davant del qual la història ha col·locat el proletariat espanyol és “feixisme o socialisme”, el problema fonamental de l’hora present és el

problema del poder. Tots els altres (el de l'organització militar, el de la indústria de guerra, el dels abastiments, el de la reconstrucció econòmica del país, el de la seguretat interior, etc.) estan subordinats a aqueix problema fonamental, la solució del qual depèn de la classe a mans de la qual estiga el poder.

Quina és l'actitud dels distints sectors del moviment obrer davant d'aquest problema?

El Partit Comunista, el Partit Socialista Obrer i el Partit Socialista Unificat de Catalunya preconitzen la política del Front popular, que pressuposa l'exercici del poder per governs "antifeixistes", de coalició amb la burgesia i amb un programa democràtic burgès.

La CNT i la FAI, es declaren resoludament partidàries de la revolució social i, per tant, adversaris acèrrims de la restauració de la república democràtica; però la seua tradició antiestatal i la propaganda sistemàtica a favor del comunisme llibertari, realitzada durant llargs anys, dificulta la seua evolució cap a la concepció del poder proletari.

La nostra actitud enfront d'aqueixos distints sectors es troba determinada pel paper que exerceixen o poden exercir en el curs del desenvolupament dels esdeveniments actuals.

El Partit Comunista d'Espanya i el Partit Socialista Unificat de Catalunya, per la seua posició política present, inspirada directament per la Internacional Comunista, instrument al seu torn de la burocràcia soviètica, han de ser considerats com a organitzacions ultraoportunistes i ultrarreformistes. Per la seua política de col·laboració de classes, per la seua renúncia total als principis i la tàctica fonamentals del marxisme revolucionari, pel seu auxili declarat i actiu als plans d'estrangulació de la revolució espanyola, tramats pel capitalisme nacional i internacional, el Partit Comunista i el PSUC exerceixen el paper d'agents de la burgesia en el moviment obrer, més perillosos per a la revolució que la mateixa burgesia, doncs que l'etiqueta marxista amb què s'adornen facilita la seua penetració en els rengles proletaris.

Els interessos suprems de la revolució exigeixen una crítica constant i implacable de les posicions polítiques d'aqueixos partits, crítica que contribuirà eficaçment a accentuar la diferenciació al seu si, atraient a les posicions revolucionàries els elements proletaris. Els esdeveniments actuals han palesat la inconsistència ideològica de l'anomenada "esquerra" del Partit Socialista Espanyol, la fraseologia revolucionària de la qual havia fet néixer tantes esperances entre una bona part de l'avantguarda de la classe treballadora. De les tendències que existien en vespres del 19 de juliol no queda virtualment res. Entre les tendències de "dreta", "esquerra" i "centre" no hi ha cap diferència fonamental; totes elles estan unides per una denominació comuna, la política del

Front Popular, que les mena a renunciar a les posicions revolucionàries del proletariat per a fer el joc de la burgesia democràtica. Però en la base del partit es nota un profund malestar, produït principalment per les temptatives del stalinisme d'absorbir el partit (com ho ha aconseguit ja amb les joventuts) i sotmetre'l a la política de la burocràcia de la Tercera Internacional. Molts dels vells militants assisteixen amb dolor i amb un sentiment de protesta sorda a l'obra de destrucció, sistemàticament portada a terme, de l'organització que amb tant d'esforç construïren, i a la introducció de mètodes que repugnen a la seua consciència socialista i a les tradicions del partit. D'altra banda, la política escandalosament oportunista del Partit Comunista, caracteritzada per una monstruosa deformació del marxisme, suscita viva i justificada inquietud entre els milions de treballadors sincerament revolucionaris que s'han incorporat al PSOE, i que s'adonen, alarmats, de la labor de penetració que els stalinistes, fent valer tots els mitjans, realitzen als seus rengles.

La missió del nostre partit ha de consistir en ajudar aqueixos elements a veure clar en la situació, tractant fraternalment de guiar-los pel bon camí, és a dir, fer-los comprendre la necessitat d'una clara política d'intransigència proletària, servida per un fort partit revolucionari.

Són desitjables els acords temporals amb els elements que, sense acceptar plenament les nostres posicions revolucionàries, estan disposats a lluitar contra la burocràcia stalinista i els seus mètodes de corrupció.

La CNT i la FAI han coincidit amb nosaltres, des del primer moment, en reconèixer que la guerra i la revolució són inseparables, han coincidit també amb nosaltres en l'apreciació d'alguns dels problemes fonamentals que s'han plantejat, com ara el de l'exèrcit, de l'ordre públic, etc. Però les vacil·lacions de les organitzacions mencionades respecte a la qüestió del poder, així com la seua posició estrictament "sindical", que tendeix a eliminar els partits, la qual cosa no obsta perquè, a l'empara d'aquesta posició s'establisca, a través de la UGT, una col·laboració efectiva amb socialistes i comunistes oficials, ha fet que aqueixa coincidència no donés els resultats fructífers abellits.

L'anarcosindicalisme ha rectificat notablement les seues posicions anteriors, però el pes de la tradició li ha impedit portar aqueixa rectificació fins a les seues últimes conseqüències. Així, ha renunciat al seu apoliticisme inveterat, entrant a participar en el govern de la república i en el de Catalunya, és a dir, en governs de col·laboració amb els partits republicans burgesos, sense atrevir-se a adoptar una actitud positiva, més fàcilment comprensible per a les masses treballadores enquadrades en la CNT, respecte a la formació d'un govern obrer i camperol. Si la CNT i la FAI adoptaren aquesta actitud, el destí victoriós de la nostra revolució estaria garantit. Només la conquesta del poder permetria la solució ràpida i eficaç de tots els problemes que la revolució i la guerra han plantejat.

Sense renunciar a una tasca tenaç i pacient encaminada a portar les masses confederals a aquesta posició, imposada imperiosament per la situació actual, hem d'orientar tot el nostre esforç en el sentit d'estrènyer les relacions del nostre partit amb les organitzacions de la CNT i la FAI, els nostres aliats naturals sota les circumstàncies presents. Les coincidències importantíssimes que ja s'han manifestat i la necessitat de defensar la revolució en perill, imposen una aliança efectiva, que no pressuposa, ni de bon tros, la renúncia a la crítica recíproca, ni a la defensa de les posicions respectives.

VI

El deure imperiós del moment, doncs, és la conquesta del poder pel proletariat, aliat amb els camperols, i la formació consegüent d'un govern obrer i camperol, únic capaç d'organitzar, d'acord amb les necessitats de la població i de la guerra, l'economia trastornada, i d'establir un ordre revolucionari en el país.

Aquest govern, per tal que tinga tota la seua eficàcia revolucionària, no pot ser designat des de dalt, com a resultat de combinacions si fa o no fa diplomàtiques, ni sorgir d'un parlament constituït segons les normes democràtiques burgeses.

Un govern format per delegats d'organitzacions obreres nomenats pels comitès superiors de les mateixes, representaria, indubtablement, un pas avant respecte a la situació actual, però no seria el govern que les circumstàncies exigeixen. Elegit sota aquestes condicions, segurament no aniria molt més enllà de les posicions del Front popular.

El govern obrer i camperol ha de ser l'expressió directa de la voluntat revolucionària de les masses obreres i camperoles del país, i per tant no pot sorgir del Parlament del 16 de febrer, completament superat pels esdeveniments, ni del que pogués resultar d'unes eleccions efectuades sobre la base del sufragi universal. El Parlament burgès ha de ser dissolt, i en el seu lloc ha de convocar-se un congrés que assente les bases econòmiques, socials i polítiques de l'Espanya lliure de la dominació capitalista, que s'està forjant en els camps de batalla, i elegisca el govern obrer i camperol. Aqueixa assemblea no pot ésser de tipus democràtic burgès, és a dir, no pot basar-se en el dret de representació per a totes les classes, sinó que ha de reflectir la nova situació creada per la guerra civil i la revolució, concedint tots els drets a aquells que les sostenen amb les armes a la mà o amb el treball creador. En una paraula, el congrés ha d'estar format pels delegats dels sindicats obrers i camperols, i dels combatents.

Aqueixos mateixos òrgans han de constituir la base de la transformació de tot el mecanisme del poder, començant pels ajuntaments, amb les modificacions de detall que les circumstàncies imposen.

L'orientació que propugna el POUM pot resumir-se en aquestes dues consignes fonamentals: a) conquesta del poder per la classe obrera; b) instauració d'un règim socialista.

En l'etapa actual de la revolució, la conquesta del poder pel proletariat no pressuposa forçosament la insurrecció armada. Les posicions que, tot i el retrocés patit per la revolució, continua mantenint la classe treballadora, el pes específic de la mateixa i de les seues organitzacions, i sobretot el fet que continue tenint una gran part de les armes a les seues mans, permeten la conquesta pacífica del poder. Basta per a això que el proletariat recobre la confiança en la seua força i es decidisca a afirmar intransigentment la seua voluntat imposant-la. D'ell depèn completament que es restablisca la correlació de forces del 19 de juliol i que sàpia utilitzar-la en benefici propi, o, el que és el mateix, de la revolució.

La conquesta del poder pel proletariat significa l'hegemonia absoluta de la classe treballadora a fi d'ofegar implacablement tota temptativa contrarevolucionària i aixafar la burgesia. Aquesta hegemonia de la *classe* no pot identificar-se en cap cas amb *la dictadura d'un partit*, sinó que pressuposa la més àmplia democràcia obrera, el dret de crítica més absolut per a tots els sectors proletaris, la participació de tots en l'obra comuna. Només les classes explotadores queden privades de tot dret polític. Quan les classes hagen desaparegut completament, els òrgans de coacció resultaran superflus i desapareixerà l'estat.

En conquerir el poder, la classe obrera no es limitarà a utilitzar l'antic mecanisme de l'estat (com ho ha fet la burgesia democràtica) sinó que el destruirà d'arrel. Amb l'ajuda dels comitès d'obrers, camperols i combatents, transformarà de dalt a baix tot el mecanisme governamental i instituirà un *govern barat* i vertaderament democràtic. El *govern barat* serà possible per la destrucció del vell i costós sistema burocràtic, la supressió dels sous elevats, establint com a norma que ningú pugua percebre un sou superior al d'un obrer qualificat, el control vigilant i actiu de les masses treballadores. La vertadera democràcia quedarà garantida per la participació efectiva de la immensa majoria del país en l'administració de la cosa pública, l'elegibilitat de tots els càrrecs i la seua revocació en qualsevol moment. En fi, el govern obrer i camperol serà el govern de la victòria militar, perquè només un govern d'aqueixa naturalesa és capaç de crear la moral indispensable per al triomf, organitzar una sòlida indústria de guerra, nacionalitzar els Bancs, acabar amb l'especulació, concentrar i mobilitzar tots els recursos econòmics del país per a la guerra.

VII

Un dels arguments a què recorren amb major freqüència els reformistes per a justificar la seua política col·laboracionista i contrarevolucionària, és la

necessitat de mantenir el bloc amb els partits petitburgesos, a fi d'assegurar el concurs d'una massa important de la població.

La petita burgesia constitueix, en efecte, un factor de la major importància en tots els països, i molt particularment en els que, com el nostre, s'han incorporat amb gran retard al procés capitalista. Però pel seu caràcter de classe intermèdia, equidistant de la gran burgesia i del proletariat, per la seua dependència econòmica, no pot exercir un paper independent en la vida política. Vacil·lant i indecisa, es mou sempre entre les dues classes fonamentals, fent, en definitiva, la política de l'una o de l'altra. Els partits petitburgesos mantenen viu l'equívoc d'una política independent (ni burgesa, ni proletària), però, en realitat, són sempre un instrument a mans del gran capital, i, per tant, un instrument contra els interessos de la petita burgesia, la representació de la qual ostenten. La seua política mena indefectiblement a la consolidació de les posicions econòmiques del gran capital, i per consegüent a l'asfíxia efectiva de la petita burgesia. L'aliança amb els partits petitburgesos no representa l'aliança amb la petita burgesia, sinó contra ella. L'experiència espanyola, des del 14 d'abril ençà, és molt eloqüent a aquest respecte. La petita burgesia, i en primer lloc els camperols, no ha vist satisfeta cap de les seues reivindicacions fonamentals. Tot allò que s'ha aconseguit ho deu a l'acció independent de la classe obrera.

La petita burgesia, potencialment, no és revolucionària ni reaccionària. Vol un ordre, siga el que siga, però un ordre. I aquest ordre no el pot establir més que el proletariat o la burgesia. Quan la classe obrera actua resoludament, donant la sensació neta de la seua força i de què sap allò que vol i on va, la petita burgesia queda neutralitzada i inclús, en gran part, segueix el proletariat, o per a dir-ho amb més propietat, és arrossegada per ell. Però si en el moment decisiu la classe obrera decau, la petita burgesia perd la fe en ella, li gira l'esquena i posa novament els ulls en la gran burgesia. Si en aquell moment apareix un cabdill més o menys demagògic, no li serà difícil aprofitar-se del desencant de les masses petit burgeses, per a convertir-les en la base social d'un moviment (feixisme), destinat a aixafar la classe treballadora i instaurar un règim de dictadura sagnant del gran capital.

La petita burgesia ha fet l'experiència de la república democràtica. Repetir-la, equival a preparar nous fracassos, a crear les premisses necessàries d'una incorporació de les masses petit burgeses al camp reaccionari. Al contrari, si la classe obrera apareix als ulls de les masses populars del país com el vertader guia de la revolució, com l'única força capaç de crear un règim fort, un ordre nou, la petita burgesia seguirà a aquella com la seguí després de les jornades glorioses de juliol.

La política d'atracció de la petita burgesia no consisteix, doncs, en contenir el ritme de la revolució, sinó en accelerar-lo. Com més audaç i decidit es mostra el

proletariat, més segur pot estar de la col·laboració de la petita burgesia, o almenys de la seua neutralització.

VIII

La divisió de la classe obrera és, indubtablement, un dels factors que s'oposen més poderosament a què es cree entre les masses petit burgeses la sensació de força invencible del proletariat. La unitat sindical (l'absència de la qual, d'altra banda, repercuteix desfavorablement en l'obra d'organització socialista de la producció) constituiria un gran pas avant en aquest sentit. Però la burocràcia reformista la saboteja sistemàticament, puix present que el moviment sindical unificat li escaparia de les mans per a passar a les dels elements revolucionaris. Impulsar-la i imposar-la constitueix el deure ineludible de la classe treballadora.

En el terreny polític, han de sorgir els òrgans d'unitat adequats a les circumstàncies. A finals de 1933 aparegueren les Aliances obreres, destinades a exercir en el nostre país el mateix paper que exerciren els soviets en la revolució russa. Aqueixes Aliances demostraren la seua magnífica eficàcia revolucionària durant la insurrecció asturiana d'octubre de 1934. Formada per tots els partits i organitzacions obreres sense excepció, l'Aliança obrera d'Astúries demostrà palmàriament al món els prodigis d'heroisme i d'iniciativa de què és capaç el proletariat unit. Però la política del Front popular frustrà aquells esplèndids inicis, i novament la classe treballadora anà a la saga dels partits republicans. Si les Aliances obreres no haguessen estat liquidades pels paladins de la col·laboració de classes, els esdeveniments haurien pres un gir completament diferent del que prengueren, i l'hegemonia del proletariat hauria's afermat indiscutiblement.

Ressuscitar-les avui seria un error, puix que corresponen a una etapa ja superada. Els congressos de delegats dels sindicats obrers i camperols, i dels combatents, són substancialment el mateix que eren les Aliances obreres en l'etapa anterior. En ells ha de basar-se el govern de la classe treballadora, d'ells han de sorgir els òrgans del poder; ells han d'encarnar la unitat d'acció dels treballadors per damunt de les diferències que els separen en el terreny de l'organització sindical i política. En ells es basarà la futura Unió Ibèrica de Repúbliques Socialistes.

Ni la unitat sindical, ni les assemblees de delegats obrers, camperols i combatents, exclouen la possibilitat de la formació d'aliances entre els sectors de la classe obrera que coincidisquen en la concepció del moment i l'actitud de la classe treballadora. Al contrari, aquestes aliances estan clarament dictades per la situació.

En el cas concret de la nostra revolució, s'imposa la constitució d'un Front Obrer Revolucionari, format per la CNT, la FAI i el POUM, organitzacions que

coincideixen en el reconeixement de la necessitat de tancar el pas al reformisme, evitar el retorn a la situació anterior al 19 de juliol i d'impulsar la revolució proletària, portant-la fins a les seues últimes conseqüències. Un programa de realitzacions clares i concretes (avui perfectament possible) hauria de ser la base del Front Obrer Revolucionari, la formació del qual determinaria, indiscutiblement, un canvi fonamental en la correlació de forces i imprimiria una poderosa empenta a la revolució.

IX

Un dels arguments predilectes emprats pels reformistes contra la revolució proletària, és que seria fatalment ofegada pels països capitalistes.

La classe treballadora cometria un profund error si no comptés amb la probabilitat d'una intervenció armada estrangera contra la revolució espanyola. Però si el proletariat no pogués llençar-se a la lluita revolucionària decisiva més que en el cas d'estar segur que aqueixa intervenció no anava a produir-se, hauria de renunciar per endavant a tota esperança d'emancipació. Perquè és evident que el capitalisme internacional no podrà assistir passivament, per esperit de conservació, a la victòria del proletariat en cap país del món.

El perill de la intervenció existeix, i si el factor decisiu fos la superioritat tècnicomilitar, la derrota del proletariat podria considerar-se com segura. Però hi ha un factor real infinitament més eficaç: la força expansiva de la revolució. Triomfant a Espanya, tindria una repercussió immediata en els altres països, i molt particularment en Itàlia i Alemanya, als règims feixistes dels quals assestaria un colp mortal.

La revolució russa fou la causa immediata de l'enfonsament dels imperis centrals, feu trontollar el règim capitalista en tota Europa, i provocà un moviment tan intens de solidaritat proletària internacional, que contribuí poderosament al fracàs de la intervenció. Les conseqüències de la revolució espanyola poden ser no menys transcendents. La victòria de la classe obrera del nostre país modificaria immediatament, a favor del proletariat, la correlació de forces en el món sencer, donant un impuls decisiu a la revolució proletària internacional.